

Protagonistes **RECTOR DE LA UPC**

Daniel Crespo

“Atraure dones a les carreres tècniques és la nostra obsessió”

Rosa M. Bravo
BARCELONA

El catedràtic de física Daniel Crespo va ser escollit rector el passat 25 de maig en unes eleccions convocades per sorpresa per l'anterior rector, Francesc Torres.

Vostè i el seu equip van guanyar unes eleccions que Torres va avançar sis mesos respecte de la data prevista.

El grup que ens vam presentar ja havíem començat a treballar pensant que encara teníem nou mesos. Quan va arribar la convocatòria per sorpresa vam decidir tirar endavant. La campanya ha estat molt curta, la presa de possessió també ha estat molt ràpida.

Què el va animar a presentar-s'hi, què creu que pot aportar a la universitat?

Vaig començar a ser director del Departament de Física el 2010 i vaig viure tota la precarietat de personal durant deu anys. Vaig dimitir el 2019 per presentar-me com a representant a la Intersindical. Estic molt preocupat pel personal de la universitat. La plantilla del professorat té més de 56 anys. La gent que necessitem per renovar plantilla l'hem de buscar a fora, perquè entre que una persona acaba una carrera i està en condicions de presentar-se a una plaça de professor passen deu anys. Si substitueixes un catedràtic de 60 anys, capaç de tenir projectes a les empreses i projectes europeus, per una persona jove és molt difícil que aquesta aconseguixi el nivell de recerca i de transferència de tecnologia que té la persona experta. Si no hi hagués hagut la congelació de plantilla *de facto* durant deu anys, aquest procés s'hauria anat produint de forma progressiva. Si no ens

espavilem ens costarà molt mantenir el nivell de recerca i coneixement; ens hi va el futur de la universitat.

És un problema comú a totes les universitats, motivat per una normativa estatal. Com es pot solucionar?

Segurament s'ha de fer més feina fora de la universitat que dintre, s'ha de convèncer els polítics que si seguim així anem cap al pedregar. La sort és que el govern de l'Estat comença a reconèixer que està jugant amb foc i estan plantejant reformes legals per fer més fàcil la renovació de la universitat. La societat s'ha adonat amb la pandèmia de la importància de la recerca i la Generalitat s'ha mostrat conscient de les necessitats amb la creació de la conselleria de Recerca i Universitats i el Pacte per la Societat del Coneixement. Nosaltres hem de fer que la universitat surti enfortida, contractant el professorat que necessitem. Si no ens espavilem, quan vingui la gent jove hauran desaparegut grups de recerca. Se'n podran crear de nous, però demostraran el seu potencial al cap de deu o quinze anys.

Confia que la llei orgànica del sistema universitari que prepara el ministeri començarà a arreglar aquest panorama?

El ministre Castells ja ha fet quatre esborranys, el que vol dir que no tenim gaire clara la redacció final. Hi ha coses interessants, com ara la possibilitat de reduir la precarietat oferint places de professor amb formació de cinc anys amb professorat que ara tenim com a falsos associats, que tenen només un contracte precari a la universitat. Pel que fa a la resta, la reforma semblava que podia canviar moltes coses i s'ha vist que no és tan ambiciosa. Si serveix per reduir el problema dels falsos associats, això serà positiu, i per la resta no tinc cap motiu

per pensar que no sigui bona, però fins que no estigui escrita no ho sabrem.

Per reduir la precarietat caldrà un bon finançament.

Aquí tenim dos problemes diferents però paral·lels. Necessitem més finançament per contractar més professors, però amb la llei actual és molt difícil contractar els falsos associats perquè no hi ha una figura de transició entre la seva situació i la situació que emana de la llei. El que proposa la nova llei és crear aquesta figura de transició, i en aquest sentit és positiu. A la UPC ens servirà en algunes àrees, no pas en totes, però en les que ens servirà ens farà molt de profit. Calen diners per un costat i la reforma legal en paral·lel.

La millora del finançament és una demanda de totes les universitats des de fa anys. Ha empitjorat amb la pandèmia?

La pandèmia ha demostrat que les universitats tenen una gran capacitat d'adaptació. Tenim des de fa temps moltes eines telemàtiques. Durant la pandèmia hem resistit i les universitats no han estat un focus de contagis. El problema del finançament no s'ha agreujat molt per culpa de la Covid.

La millora del finançament deu ser una de les principals reivindicacions que feu a la consellera de Recerca i Universitats.

Jo no sé fins a quin punt la societat és conscient que, quan va arribar la crisi del 2008, les universitats hem continuat donant el mateix servei amb unes condicions de finançament molt dolentes. El que la gent ha vist és que vam pujar els preus dels màsters i dels graus. Però les universitats han seguit oferint tots els graus i els màsters, i les xifres de recerca i de transferència no se n'han ressentit. La gent ha continuat fent pràcticament

el mateix que feia, però l'única cosa que ha anat baixant contínuament ha estat el personal, i arriba un moment que això ha de tenir un límit.

Quines són les fortaleses de la UPC?

Si parlem de transferència de tecnologia, som la primera o la segona universitat de l'Estat en la captació de fons europeus. Tenim un nivell de recerca molt alt, els nostres estudiants tenen unes taxes d'ocupació fantàstiques. Als dos anys d'acabar la carrera el 97% dels nostres alumnes tenen feina i amb bons sous. Donem el perfil que s'espera d'una universitat tecnològica moderna. Segurament si mirem en termes d'eficiència som dels més eficients, perquè estem pitjor finançats. Per exemple, la Universitat Aalto té un pressupost de 350 milions per a 10.000 estudiants i nosaltres, un de 300 per a 30.000. Si ens comparem amb universitats americanes del mateix nivell veiem que els nostres estudiants tenen una formació més àmplia.

La UPC insisteix molt a relacionar les humanitats amb la tecnologia, com prova el foment de les STEAM (acrònim en anglès de ciència, tecnologia, enginyeria, arts i matemàtiques) amb programes com ara la UPCArts. Per què?

Hi ha una cita que diu que un enginyer amb una cultura àmplia és millor enginyer. Imaginem que una persona graduada en una enginyeria entra en l'àmbit biotecnològic i arriba un moment en què ha de prendre decisions que tenen implicacions ètiques i socials. Un enginyer no pot viure només al seu laboratori, ha de saber què passa al voltant, i això vol dir que ha de conèixer la cultura, l'art, la filosofia.

Treballeu també molt per atraure les do-

Crespo, fotografiat al rectorat de la Universitat Politècnica, a Barcelona ■ QUIM PUIG

Si no ens espavilem ens costarà molt mantenir el nivell de recerca i coneixement; ens hi va el futur de la universitat

Estic molt preocupat pel personal de la universitat. La plantilla del nostre professorat té més de 56 anys.

nes a les carreres tècniques.

Això és per a nosaltres una obsessió.

Què falta perquè les dones se sentin interessades per aquests estudis?

Hi ha estudis que demostren que la decisió d'una noia per uns estudis tècnics, humanístics o socials es pren molt aviat, sovint entre 9 i 10 anys. Durant molts anys s'ha actuat per atreure talent femení al batxillerat, i ara baixem cada cop més de curs per explicar a les noies que estudiar i treballar en tecnologia és divertit. Una altra cosa que intentem potenciar són els referents femenins. Tenim el projecte Aquí STEAM, amb un equip de dones de la UPC que fem servir com a referents i les portem a les escoles per introduir el model i l'activitat que fan. Aquest any hem tingut una gran sort amb la Clara Prats, que és feliç amb la seva feina, amb la seva família i té una vida completa. I és quelcom que convé transmetre, una noia no ha de pensar que haurà de sacrificar res pel fet de ser en una empresa tecnològica. Al contrari, segurament podrà aconseguir passar-s'ho bé i tenir una feina ben valorada socialment i econòmicament. Estem sobretot connectant la imatge de ciència i diversió. Funciona també molt bé el Fisdabo, que es va haver d'aturar per la pandèmia.

Quins són els principals eixos del seu mandat?

El primer és la renovació del personal. Pel que fa al segon, tenim la implicació territorial que tenim, i hem de treure profit d'això [la UPC té campus a diverses ciutats]. Tenim grups de recerca molt potents i ens diferencia que tenim centres territorials molt a prop del teixit empresarial. Tenim l'oportunitat de fer la transferència de tecnologia més avan-

çada que puguem imaginar. I és el que pertoca a una universitat politècnica. Aquesta presència territorial, que de vegades comporta problemes logístics, és una riquesa que hem de potenciar.

Com ha impactat la pandèmia a la UPC? Què quedarà de les adaptacions a la nova situació?

El sentiment que hi havia a final de curs entre els estudiants i el professorat era voler tornar al campus. Hem passat tots una prova molt dura, i el que es nota més és la manca de contacte. L'activitat d'estudi informal, quan els estudiants queden per estudiar fora de classe, és molt important i és una de les coses que s'han vist més afectades. Podem aprofitar coses com l'ús de les videoconferències, però no hem de fer una transició a aquestes eines des d'una situació que no sigui normal, això seria un error. Hem de tenir els campus plens d'estudiants, i llavors pensar que ens convé fer d'una forma diferent. El millor és poder començar el curs bé, i tinc l'esperança de començar amb el 100% de presencialitat tot i que haguem de portar mascareta. En algunes matèries haurem fet un canvi a la digitalització que en altres circumstàncies hauríem trigat deu o quinze anys.

L'ús de les videoconferències pot afavorir la internacionalització de la UPC?

És una cosa que ja s'ha començat a fer. Durant aquest període s'han fet experiències d'alumnes que han assistit a assignatures d'altres universitats d'Europa. El principal problema que tenim per fer aquest tipus d'experiències és la llengua. Aquí la majoria dels graus són en català i en castellà. Ha de passar alguna circumstància estranya perquè l'estudiant que ve de Finlàndia sàpiga català o castellà. Hem de fer tots els graus en anglès

Estudi de materials

Crespo (Barcelona, 1959) va compaginar la llicenciatura de física a la Universitat de Barcelona (UB) amb la feina al Banc Bilbao. Va fer la tesina al Departament d'Estructura i Constituents de la Matèria de la UB i el 1990 va fundar amb dos socis l'empresa de serveis informàtics Infogest 2000. El 1987 va començar a impartir classes a la UPC, feina que ha efectuat en diferents escoles i campus de la Politècnica. És catedràtic del Departament de Física de la UPC des del 2010. La seva àrea de recerca és l'estudi de l'estabilitat fisicoquímica dels materials metàl·lics amorfs. Ha estat, entre altres, coordinador del programa de doctorat en ciència i tecnologia aeroespacial, director del Departament de Física Aplicada i director del Departament de Física. Entre el 2019 i el 2021 va presidir la junta de personal docent i investigador de la UPC.

perquè puguin estudiar estudiants de tot Europa els nostres graus de forma remota? La resposta és no. No renunciem a la nostra llengua. Si ens fixem en Holanda, veiem que els seus graus són en holandès i són en anglès, i en acabar el màster els estudiants tenen molt bon nivell en les dues llengües. A mi em sembla bé aquest model. El món va molt de pressa, i qui ens diu que no tindrem una eina informàtica per fer la traducció simultània? No crec que triguem més de quinze anys a tenir un professor que pugui fer la seva a Finlàndia en finlandès i que el Meet te la tradueixi al català. I que li facis una pregunta en català i ell la senti en finlandès. Això permetrà realment obrir el sistema europeu a tots els països sense renunciar a la llengua pròpia. El traductor universal no està tan lluny.

Una de les demandes més inessants dels estudiants ha estat en els últims anys la rebaixa dels preus dels estudis.

Sí, i ens en podem felicitar. La Generalitat ja rebaixa els màsters al preu dels graus, el que és una grandíssima idea, perquè si diem a l'estudiant que ha de fer un màster, que és el que li permet pujar el límit de la seva carrera professional, no se li pot cobrar més car. El preu dels màsters va generar un rebuig que no ens convé, perquè els màsters hi són per al benefici dels estudiants, no de les universitats. Hem passat per una situació econòmica molt dolenta i quan el govern ha tingut l'oportunitat de retornar a un preu normal ho ha fet, i tot el sistema universitari ho ha aplaudit. El següent pas és fer que baixi una mica més el preu dels graus i dels màsters, i homogeneïtzar-los. Continuen sent més cars aquí que en altres comunitats autònomes. Hauríem de convergir perquè tot Europa tingués una política universitària similar. ■

14a legislatura Joan García
Diputat de Ciutadans Nacional. Planes 12 i 13

Protagonistes Daniel Crespo
Rector de la UPC Nacional. Planes 16 i 17

EL PUNT AVUI +

1,20€

DIMECRES • 25 d'agost del 2021. Any XLVI. Núm. 15824 - AVUI / Any XLIII. Núm. 14694 - EL PUNT

NACIONAL

P6

Cau el toc de queda

Després dels cops judicials, **el govern aixeca** del tot el confinament nocturn
A partir de divendres la mesura decau a tots els municipis de Catalunya
Es mantenen **les mateixes restriccions** en les reunions i els aforaments

Famílies afganeses arriben a l'aeroport de Chantilly, als Estats Units ■ EFE/SHAWN THEW

Entrevista Nadia Ghulam
Esriptora i activista afganesa

“El país està apagat, com si se n’hagués anat la llum”

Biden no posposa la retirada

Manté el 31 d'agost com a data final per deixar l'Afganistan

EUROPA-MÓN. Planes 18-20

Mor als 80 anys Charlie Watts, bateria dels Rolling Stones

El llegendari músic havia estat operat recentment

CULTURA. Planes 22 i 23

Comença el compte enrere per a la reforma del sistema de pensions

Aniran lligades a l'IPC i es penalitzarà la jubilació anticipada

NACIONAL. Plana 9

Puigdemont insta el TJUE a fer valer la sentència alemanya

Reclama al tribunal que aclareixi si té efectes arreu el rebuig de l'euroordre de Llarena

NACIONAL. Plana 8